

MISKOLCI EGYETEM
ÁLLAM- ÉS JOGTUDOMÁNYI KAR
DEÁK FERENC ÁLLAM- ÉS JOGTUDOMÁNYI
DOKTORI ISKOLA

DOMOKOS TIBOR

AZ ISZLÁM ÉS AZ EURÓPAI JOGRENDSZEREK SZABÁLYAI
KÖZÖTTI KÜLÖNBSÉGEK
ELMÉLETI ÉS TÖRTÉNETI HÁTTERE
PhD értekezési tézis

**Deák Ferenc Állam- és Jogtudományi
Doktori Iskola**

A doktori iskola vezetője: Jámborné Prof. Dr. Róth Erika
intézetigazgató egyetemi tanár

A doktori program címe: A magyar állam- és jogrendszer, jogtudomány
továbbfejlesztése, különös tekintettel az európai jogfejlődési
tendenciákra

Tudományos vezető: Prof. Dr. Sály Pál intézetigazgató egyetemi tanár

MISKOLC
2022

I. A doktori értekezés kitűzött célja, hipotézis

A kutatás tárgyát az iszlám jog, a saría képezi, legfőképpen annak szemlélete, valamint legkiemelkedőbb szabályainak értelmezése.

Személyes érintettségem és eddigi tanulmányaim motiváltak e téma választására. 2017-től 2019-ig Magyarország déli határán láttam el szolgálatot rendőrként és találkoztam a migrációval testközelből. Ez arra ösztönzött, ami egyben kutatásom céljává is vált, hogy megvizsgáljam azt, hogy az iszlám és az Európai Uniót alkotó tagállamok jogrendszerei összeegyeztethetőek-e vagy nem. Esetlegesen létezik-e olyan megoldás, amely lehetővé teszi a jövőben, hogy a saría bizonyos szegmensei az eddig ismert jogrendszerek egyikébe részlegesen, vagy egészében beépítésre, bevonásra kerüljön. Fontosnak tartom kihangsúlyozni, hogy az értekezés célja nem az, hogy egy vallást, kultúrát vagy jogrendszert kiemeljen vagy elmarasztaljon.

Kutatásom azért aktuális és fontos, mert Európában a migrációs hullámok következtében nagymértékben megnőtt azon állampolgárok száma, akik olyan országokból érkeznek, ahol az iszlám nem csupán vallás, hanem törvényi követelmény is.

Az iszlám sokszínűsége nem teszi lehetővé, hogy minden ágazatát a kutatás során érintsem, ezért a klasszikus iszlám jogot vizsgálom, néha rámutatva arra a szándékra, hogy a modernizáció jegyei ugyan megjelennek, de a hagyomány rövid idő alatt elfojtja azokat. A szemlélet, amellyel vizsgálom az iszlám jogot az európai (habár egy külön kutatást megérne egy iszlám szemlélet is) és az ismert jogrend mércéjének kritikájával közelítem meg.

A migráció nem csupán gazdasági törekvés, hanem egy politikai térhódítás, amelyben az ISIS törekvések is fellelhetők. Az előtanulmányimnak köszönhetően részben arra következtetek, hogy a dzsihád szellemisége jelenik meg a kontinensen és a cél a saría érvényesítése, amely örök érvényű, mert isteni kinyilatkoztatás. Továbbá azt a szemléletet is fenn kell tartani e téma kapcsán, hogy valójában menekülniük kellett ezeknek a személyeknek otthonaikból és a népük jogán szeretnék, hogy rájuk a saría vonatkozzon a továbbiakban is, ezzel nem sértve az eddig kialakult és elfogadott jogrendszert.

Azért mindvégig szem előtt kell tartani a kutatás kapcsán, hogy Európát a tagállamok közötti feszültségek, a gazdasági helyzet és a politikai érdekek megosztják és csak egyetlen kötelék marad: a jog. Előreláthatólag Európa nagy provokációnak van kitéve a migráció által, és állásfoglalásra van szüksége, hogy az összetartó köteléket megőrizze, és egyben identitását megerősítse.

II. Kutatási fázisok, a téma megközelítése és érzékenysége

A téma megalapozottsága, valamint a következetesség érdekében igyekeztem olyan struktúrát felállítani, amely logikus, ugyanakkor rávilágít a téma érzékenységére és komplexitására. Ennek érdekében a doktori értekezést négy nagy részre bontottam.

Elsőként Európát tettem a vizsgálat tárgyává. Nem a kezdetektől, hanem az I. és II. világháborútól, amikor Európa egységéről csak álmodtak. A kutatásom során nagy hatást gyakoroltak rám Coudenhove-Kalergi és Spengler tézisei, amelyek rámutattak arra, hogy az általam vizsgált téma nem újkeletű. Majd Bonaparte Napóleontól, a Neumann-i aspektuson, illetve a Népszövetségen keresztül eljutottam a mai egységes Európa elemzéséig, az Európai Unióig. A kutatás során nagy hangsúlyt fektettem a szekularizációra, a nyugati jogrendszer kialakulására és annak alappilléreire.

Másodsorban a téma komplexitásából adódóan a jelenlegi európai helyzetet vizsgálom. Ebben az egységben a migráció, a migráció hatása a jogra, az egészségügyre, a társadalomra, valamint nemzetállamokra kerül előtérbe, nem feledkezve meg az integráció problematikájáról és Európa fenyegetettségéről sem.

Harmadrészt törekedtem megérteni az iszlám vallási és jogi háttérrel rendelkező Európában jelenlevő, valamint érkező közösségeket. Ennek érdekében az iszlám kialakulást, történelmi aspektusait, illetve az iszlám jogot elemeztem.

Negyedrészt az első három nagy szerkezeti elemben előkerülő információkat állítottam párhuzamba, kitérve Samuel P. Huntington művére, aki jogi, politikai, de ugyanakkor a kulturális különbségeket is szemelőt tartotta alkotásában. Huntington írása jó iránymutató volt számomra, hogy ne vesszek el a részletekben és az összegzés ne váljon partalanná.

Mivel az Európai Unió tagállamainak jogrendszerei között nincs olyan különbség, amely befolyásolná a kutatás esetleges kimenetelét, ezért a disszertációban a legtöbb esetben egyes számban használom a kifejezést, azaz jogrendszer. A jogrendszer alakulásának teljes feltérképezésének érdekében Európa társadalmi, gazdasági, egészségügyi, politikai és integrációs aspektusait is figyelembe veszem. A migráció nem csupán gazdasági törekvés, hanem egy politikai térhódítás, amelyben az ISIS törekvések is fellelhetők. Az előtanulmányimnak köszönhetően részben arra

következtetek, hogy a dzsihád szellemisége jelenik meg a kontinensen és a cél a saría érvényesítése, amely örök érvényű, mert isteni kinyilatkoztatás. Továbbá azt a szemléletet is fenn kell tartani e téma kapcsán, hogy valójában menekülniük kellett ezeknek a személyeknek otthonaikból és a népük jogán szeretnék, hogy rájuk a saría vonatkozzon a továbbiakban is, ezzel nem sértve az eddig kialakult és elfogadott jogrendszert.

Azért mindvégig szem előtt kell tartani a kutatás kapcsán, hogy Európát a tagállamok közötti feszültségek, a gazdasági helyzet és a politikai érdekek megosztják és csak egyetlen kötelék marad: a jog. Előreláthatólag Európa nagy provokációnak van kitéve a migráció által, és állásfoglalásra van szüksége, hogy az összetartó köteléket megőrizze, és egyben identitását megerősítse.

III. A kutatás eredményeinek összefoglalása

A kutatott téma örök érvényű, mert mindaddig, amíg az ember él, gondolkodik és mobilis, másképpen látja és tapasztalja meg a világot. Az adott környezet, kultúra, vallás, vagy ahogy a kutatók oly gyakran emlegetik, a civilizáció, nagyban befolyásolja az egyén látását, világszemléletét az oktatásról, a politikáról, társadalmi helyzetéről és nem utolsósorban a jogról. Ezért volt szükség arra, ahogyan Oswald Spengler is megfogalmazta, hogy szemügyre kell venni „a múlt már halott kultúráinak a jelenükkel analóg életszakaszát”¹, és ezek értelmében és fényében megismerjük a jövő alapját. Többek között ő volt az, aki először szemléli úgy a világot, hogy rámutat arra, hogy vannak offenzív és defenzív kultúrák, ahol az erősebb, méreteiben nagyobb közösségek akarata érvényesül.

Feltehetjük a kérdést, hogy ma, amikor az Európai Unió migrációs csoportok célterületévé vált, ahol már amúgy is küzdenek a tagállamok a multikulturalizmussal, illetve a párhuzamos társadalmakkal, melyik az a közösség, kultúra, amely dominánssá vagy offenzívvé válik és felülkerekedik a többin?

Jól láthatóvá vált, hogy a migráció társadalmi, politikai, gazdasági, egészségügyi és ezekkel összefüggésben jogi feszültséget okoz, legfőképpen azért, mert a kisebbség lassan többséggé lesz és az eddig defenzívként azonosított kultúra magatartása megváltozik, és politikai, gazdasági hatalomra akar törni, mindezt hitelesítve azzal, hogy őket a jog arra kötelezi.

Nem mehetünk el amellett sem, hogy az Európai Unió elvesztette globális hatalmát 2020. január 31-én, amikor bekövetkezett a Brexit. Az Egyesült Királyságnak a függetlenítése Coudenhove-Kalergi páneurópai elméletét támasztja alá, hogy Anglia mindig is eltért gazdaságilag, történelmileg, földrajzilag az európai közösségtől.² Vitatom azonban a szerző azon nézetét, hogy a megoldás Eurázsia vagy a gyarmatosítás lenne, bár ez sem áll messze az igazságtól, hiszen a problémát ma nem Eurázsiként emlegetjük, hanem euroizlamizációként. Annak érdekében, hogy megértsük, miért

---

¹ Salamon János [2011]: Könyv-A hanyatlás morfológiája- Oswald Spengler: A Nyugat alkonya, Magyar Narancs, Politikai-Kulturális Hetilap, 2011. 07. 28. in

https://magyarnarancs.hu/zene2/konyv_-_a_hanyatlas_morfologiaja_-_oswald_spengler_a_nyugat_alkonya-76604 (2021.04.07.)

² Ligeti Ernő [1962]: A Páneurópai mozgalom, „Korunk” Kiadása, Cluj-Kolozsvár. 6. oldal

vitázom az imént említett tézisekkel, meg kellett vizsgálni a kulturális, vallási, szekularizációs folyamatokat, amelyek nagyban alakították a politikai és jogi különbségeket.

Tudomást kell venni arról, hogy a történelem alakulása során Európa szemlélete kettősség eredménye, amelynek egyensúlya a hatalom megosztásában rejlik. Félreértések elkerülése végett, fontos leszögezni, hogy nem az „oszd meg és uralkodj!” szemléletről van szó, hanem arról az alapvető gondolatról, amit Jézus így fogalmazott meg: „Adjátok meg a császárnak, ami a császáré és Istennek, ami az Istené.”³ Ez a dualisztikus nézet lesz a szekularizáció alapja, amelyben az állam és a kereszténység önállóan keresi az igazságot. Ebből kiindulva számos európai ország jogrendszerében visszatükröződnek a keresztény ideológiák. Az egységes szekularizáció megteremti azt az egyensúlyt, ahol a jogrendszer megszólaltatja a vallási igényeket és a racionalizmus szintjén alkalmazza azt a társadalom javára. Egyértelművé vált, és a jelenben is érezzük, hogy az elvilágiasodás a teljes teológia alól való mentesítést jelentette, egyben a modern állam megalakulását, amelyhez hozzárendelték a megfelelő jogrendszert. A szekularizációs folyamatban nem történt más, mint hogy a lelkiismeretből fakadó törvényt kivonják a jogelméletből és a hangsúlyt a jogok és kötelezettségek komplexumára helyezik, érvényt szerezve neki az emberi igazságszolgáltatás által. Az így megalkotott jog mindig egy társadalmi igényre ad választ, mindig azzal a céllal, hogy meglássa az objektív valóságot és ennek megfelelően járjon el. De annak érdekében, hogy Európa meg tudja tartani a jó egyensúlyt ebben a dualisztikus vízióban, mindvégig szem előtt tartja, hogy az igazságosság az isteni szuverenitás, amelyből részesül az ember. Akár honnan is nézzük, ki kell mondani, hogy a mai Európában a jog az érvényes és hatályos jogszabályok összessége. Egy olyan jogrendszerről beszélünk, amely az adott társadalmi helyzethez igazodik, magatartásformákat irányoz elő, és a jogot alkotó az szuverén. Azaz Európa nemzetállamai szuverének, mert jogot nyilvánítanak ki, és egy bonyolult, hierarchikus folyamaton keresztül érvényt szereznek annak.

Ez idáig bátran állíthattuk, hogy Európa nemzetállamokból áll és mindig megvolt az igény az egységre, hiszen az államok között a kulturális különbségek nem voltak

---

³ Biblia, Mt 22, 21b

szélsőségesek, a kereszténység határokon átívelő közös kapocsként volt jelen, és a kormányzati és politikai érdekek is megegyeztek. Az előbbi igény elsődlegesen a Schengeni Egyezményben került megfogalmazásra, majd az Európai Uniót testesítette meg.

A 2015. év változásokat hozott az Európai Unió életében. Az eddig egységesnek látszó Európát megosztja a migráció, amely a munkaerőpiaci integráció hiányában gazdasági, a COVID-19 fertőzések miatt egészségügyi, a vallási identitásuk miatt kulturális feszültségek terévé vált. Egyértelmű, hogy ezeket a feszültségeket feloldani, és megoldást találni csak is jogi szabályozások által lehetséges. A tanulmány ezen a pontján kérdésként merül fel, hogy elég erős-e Európa, hogy megőrizze identitását és érvényt szerezzen az eddig elismert és oly becsesnek tartott jogrendszernek?

Francis Fukuyama szemlélete háborzongató, amikor arról beszél, hogy Európa, mint földrajzi egység ad helyet a liberális demokrácia és a radikális iszlám küzdelmének.⁴ Az oly stabilnak vélt Európa alappilléreit szemlélve egyértelművé válik a defenzív magatartás, amely azt eredményezi egyben, hogy identitása meggyengül. A kereszténység, mint határokon átívelő kapcsolat hanyatlani látszik. A cél nem más, mint az érkező migránsokat minél hamarabb integrálják és a munkaerőpiac részévé tegyék. Ezzel ellensúlyozva az addigra kialakult gazdasági válságot. Ennek érdekében alkották meg a 2021-2027-es évekre Az integrációról és befogadásról szóló cselekvési tervet, amely olyan lépéseket és követelményeket támaszt, amelynek következtében Európa az iszlamizációs törekvések bölcsőjévé válna.

A struccpolitika soha nem vezetett eredményre, mint ahogyan most sem. Az által, hogy Európa meghasonul önmagával, egy újabb társadalmi réteget termel ki, mégpedig az iszlamofób közösségeket. Talán még el is tudnám fogadni, hogy a világ nagyhatalmai nem látják, hogy mi van kialakulóban, de azt, hogy nem is hallják meg, amikor a Terrorizmusellenes Központ igazgatója megkongatja a vészharangot és arról számol be, hogy dzsihadista közösségek jönnek létre Európában.

---

⁴ Fukuyama, Francis [2006]: Identitás, bevándorlás és liberális demokrácia, Kellék 57. szám, (23-41), fordította: Szilágyi Botond. A fordítás az alábbi változat alapján készült: Francis Fukuyama: Identity, Immigration and Liberal Democracy. Journal of Democracy, 2006 (17):2, 5–20. in https://epa.oszk.hu/01100/01148/00046/pdf/EPA01148_kellek_2017_57_023-041.pdf (2020. 12. 28.) 24. oldal

Számolni kell az iszlám törekvésekkel: a muszlimok rájöttek arra, hogy Európát meghódítani erőszak által nem lehetséges, csupán gyengíteni lehet, ezért a küzdelmet áthelyezték a jog területére, arra a területre, amely még egyben tartja a defenzív és identitásában gyenge Európát. Kihasznlva az európai jogrendszereket, valamint azt, hogy a jog Európában egy társadalmi igényre kapott reflexió, a muzulmán hívők Európában az egyén elesettségére teszik a hangsúlyt és így próbálnak hatni a társadalomra, amelynek igényére megkezdődik a hatályos jogrendszer felülvizsgálata, esetleges megváltoztatása. Erre jó példák a Saría4EU kezdeményezések.

Mohamed, Isten igaz prófétája valláspolitikai reformjai hatottak az akkor még materialista törzsekre, akiket harcias fellépésének köszönhetően egyesíteni tudott, abban a reményben, hogy cselekedeteikkel Allah akaratának részesei lesznek. Nem véletlenül hirdeti az iszlám egyetlen emberi magatartásként az isteni akarat feltétel nélküli elfogadását és az isteni akaratnak való behódolást.⁵ Amíg Európa az állam szuverenitásáért, jogállamiságáért küzd, addig az iszlámban az Isten a szuverén és a küzdelem az Isten kinyilatkoztatott akaratának értelmezőjének státuszáért folyik.

A szekularizáció, amely Európát gyökereiben megváltoztatta, messze elkerülte az iszlám világot, ahol a jog az isteni kinyilatkoztatás, amelyből sem elvenni, sem hozzátenni nem lehet. Ennek értelmében, ami Európában alapvető, a jogalkotás az iszlámban teljesen hiányzik. Ugyanakkor azt is látni kell, hogy mivel magától Istentől eredeztetik a jogot, azért nem lehet korlátozni egyetlen országra, földrajzi területre, népre, mert az isteni kinyilatkoztatás az egész világra vonatkozik és magasabb minden ember alkotta jogrendszerénél. Ebből adódóan a saría tévedhetetlen. A fent vázolt kérdésekre részben választ kaptunk, hiszen hogyan tudná háttérbe szorítani azt, ami tévedhetetlen és mindennél és mindenkinél magasabb rendű.

A disszertáció a próféta által is többször és hangsúlyosan is kiemelt olyan témakörökkel foglalkozik, mint a nők jogállása, a nemi erkölcsiség, a házasság, az öröklés és a dzsihád. A kutatás továbbá rávilágít a rabszolgaságra és a halálbüntetésre, a testek megcsonkítására, amelyeket ugyan néhány iszlám állam törvény által betiltott, de annak alkalmazását senki sem bünteti.

---

⁵ Hajnal István (évszám nincs): Mohamed, a próféta. Az iszlám születése. Rubiconline Történeti Magazin, alapítva 1989 in <https://rubicon.hu/cikkek/mohamed-a-profeta> (2021.02.13.)

Hihetetlen volt szembesülni azzal a ténnyel, hogy az iszlám jog mekkora különbséget tesz férfi és nő, szabad és rabszolga között. Ez a diszkrimináció végig jelen van a jogok gyakorlásában, a követelményeknél és az igazságszolgáltatásban. Az erősebbik nem mindvégig pozitív diszkriminációban részesül, az a házaságban rendre taníthatja az asszonyt, az örökségből nagyobb részben részesül és Isten harcosaként küzdhet az igaz vallás terjesztéséért.

Huntington rávilágított arra, hogy Nyugat a római-görög örökség, amely a katolicizmus, a protestantizmus hitében éli meg hétköznapijait, egy olyan vallási spiritualizmus jegyében, amely elválasztásra került a világi tekintélytől, és amelynek egységét a római örökségben gyökeredző jogrend biztosítja, mindezt megélve egy multikulturális társadalomban, ahol az individualizmus ideológiája is szárnyra kap.⁶

Ali E. Hillal Dessonki iszlám szakértő úgy fogalmazott, hogy az iszlám törvények törekednek leváltani a nyugati szabályokat.⁷

Jany János arra a kérdésre, hogy az iszlám jog és a nyugati jogrendszer közelíthető-e egymáshoz, azt az egyértelmű választ adta egy riportban, hogy „Meg lehet próbálni, de csak kudarcélményeink lesznek.”⁸ Törökország próbál kitörni az iszlám világ fogságából és álmodik egy világi államról, mindezt azért teszi, hogy része legyen az Európai Uniónak, de bármennyire is próbálkozik Törökország vezetősége, az köztudott, hogy az iszlámban a vallás és az állam szétválaszthatatlan.

A téma kutatása során nem talákoztam olyan művel, amely egyértelműen kimondaná, hogy a gazdasági változásból, amelyet nagyban elősegített a migráció, a gyengülő európai identitásból egyetlen út vezet ki: a jog. A témát feldolgozó tudósok párbeszédéről, a kereszténység megerősítéséről, multikulturalizmusról, római hagyományról, természetjogról beszélnek. Senki nem fogalmazza meg, hogy az alapvető probléma többek között az, hogy minket, európaiakat nem tekintenek egyenértékűnek, hogy Európa asszonyai csupán eszközök, hogy az európai jogrendszerek nem elfogadhatók számukra, mert sértik a sariát. Nem lehet élni egy olyan

---

⁶ Huntington, 2006, 55-58.

⁷ Dessonki, A. H. [1982]: Islamic resurgence in the Arab world, New York, Praeger. 4. oldal

⁸ Darvas Tamás [2016]: Az iszlám jog és a nyugati jogrendszer közelíthetetlen egymáshoz, Interjú Dr. Jany Jánossal, Arsboni, 2016. jún.1. in <https://arsboni.hu/az-islam-jog-es-a-nyugati-jogrendszer-kozelithetetlen-egymashoz/>

európai társadalomban, amelyik meghasonul önmagával. A jognak érvényt kell szerezni és ezt az állam ki is kényszerítheti.

Európában a bigámia és a poligámia törvényellenes, és a házasság nem csak a szexuális együttlétet legalizálja, hanem egy erkölcsi megnyilvánulás, amelyben a két fél egymáshoz fűződő kötődésének ad hangot, amelyben a nő és a férfi egyenjogúak. Mivel érzelmi kötődésről és a két fél egyenjogúságáról van szó, ezért nem áll fenn oly mértékben annak a lehetősége, hogy a házasság gyermekkel köttetik meg. Bármennyire is nem akarok általánosítani, de kutatásom során kiderült, hogy az iszlám közösségekben, még Európában is élő gyakorlat a gyermekházasság. Mohamed próféta is gyermeket vett feleségül, tehát az iszlám jog is lehetőséget biztosít.

Tovább boncolgatva és Európa jogi szemüvegén keresztül szemlélve a házasságot, bátran merem állítani, hogy a nő folyamatos zaklatásnak van kitéve az iszlám világban. A nő legfontosabb szerepe a férfi szexuális igényének minden körülmények közötti kielégítése. A poligámia is többek között, bizonyos iszlám jogászok szerint, azért szükséges, mert a női baj, szoptatás vagy gyermekágyas időszak alatt a nő nem alkalmas feladata ellátására, és a Korán is tiltja az előbb említett időszakokban a nemi érintkezést, tehát szükséges egy másik nő, aki kielégíti a férfi igényeit. A szexuális igény kielégítésének megtagadása esetén, a férj testi fenyítést is alkalmazhat oly mértékben, hogy külső seb ne keletkezzen, vagy csont ne törjön. Továbbá, ha egy férfi számára megtetszik egy nő és feleségül akarja venni, de már rendelkezik az iszlám jogban engedélyezett négy feleséggel, akkor indok nélkül elválhat bármelyiktől, hogy helyet biztosítson az új asszonynak. Ha nagyon sarkalatosan tekintek az iszlám házasságra, akkor nevezhetjük legalizált prostitúciónak is, hiszen a nőket szexuális szolgáltatásuk miatt tartják el a férfiak. A rabszolgaság jegyeit viseli magán a férjhezett asszony, hiszen mozgásában korlátozzák, csakis férfi rokon kíséretében közlekedhet, utazhat, csakis testét eltakarva, és esti órákban nem tartózkodhat kint. Az iszlám jog ezeket a korlátozásokat azért vezette be állítólag, hogy a nőt ne érje sérelem férje távollétében és ne legyen kívánatos más férfiaknak. Már ez a fajta gondolkodás is sokat elárul a férfi és nő viszonyáról.

A nemi erőszak kapcsán is mondhatjuk, hogy fordítva ülnek a lovon. Az iszlám jogban nem a férfi által elkövetett bűncselekményt teszik a vizsgálat tárgyává, hanem a

nő magatartását, ti. a nő milyen magatartást tanúsított, hogy a férfi őt megerőszakolta. Az iszlám ítélezések során a nemi erőszak eseteiben a legtöbb alkalommal a nőt szankcionálták, azzal indokolva, hogy viselkedése csábító, provokatív volt.

Ezzel ellentétben az európai jogrendszerek a nőt tekintik áldozatnak és az erőszaktevőt ítélik el. Nem is merül fel a nő provokatív magatartása, még akkor sem, ha Európában a nők előszeretettel mutogatják domborulataikat. Mivel a nemek között Európában egyenlőség van, így a nő számára is a szabad mozgáshoz való jog az alapjogok egyik legfontosabb eleme. Másrészt a magyar büntető törvénykönyv (2012. évi C törvény) 194. §-a szerint a személyi szabadság megsértése tényállását meríti ki az, aki a nőt oly módon korlátozza, hogy nem engedi kilépni, eltávozni a házból. A német büntető törvénykönyv is bünteti a személyi szabadság megsértését, amelyet az valósít meg, „aki mást bezár, vagy személyi szabadságától egyébként megfoszt.”⁹

A nők kapcsán fontos még beszélni a szexrabszolgákról, akik a dszihád folyamán az ISIS által elfoglalt területekről származnak, általában jazidi, keresztény vagy más vallású nők. A The Sun-nak, az Egyesült Királyság egyik média portáljának nyilatkozott egy ISIS-tag felesége, aki elmondta, hogy az iszlámban az ISIS területén a jazidi vagy rabszolgánők megerőszakolása nem számít bűncselekménynek. A Koránra hivatkozva, hogy az alapján lettek rabszolgák, és azért vannak, hogy használják őket. Ebben az értelemben az iszlám jogban nincs olyan, hogy erőszak.¹⁰

Nem szabad megengedni Európában, hogy a gyengébbik nem kiszolgáltatottá váljon, vagy félelemben éljen. Ennek csakis a jog vethet véget, azáltal, hogy üldözi a bűncselekményt.

Európa bármennyire is a béke követe, mégis egy küzdelem, harc szereplőjévé vált, ahol a tét identitásának megőrzése. Azért nehéz ez a küzdelem, és fontos kiemelni, mert a másod-harmadgenerációs iszlám kötődésű személyek már rendelkeznek az európai tagállamok valamelyikének állampolgárságával. A doktori disszertációban fény derült arra is, hogy ezek a generációk nem tudtak integrálódni és párhuzamos társadalomként vannak jelen, akiket ugyan az a jog illet meg, mint a tősgyökeres európai

---

⁹ Büntetőjog.Info: Személyi szabadság megsértése

¹⁰ White, Debbie [2019]: Married to monsters ISIS 'wife' defends sex attacks by jihadi husbands saying 'it's not rae in Islam', The Sun, 10 Mar. 2019. in <https://www.thesun.co.uk/news/8605839/isis-wife-defends-sex-attacks-by-jihadi-husbands-saying-its-not-rape-in-islam/> (2022.04.17.)

állampolgárt. Külső iszlám hatás következtében – ami az ISIS érdeke – nagyon könnyen radikalizálódnak ezek a generációk, mert „vissza a gyökerekhez”, a „családhoz”, „őseinek vallásához” eszméje, ideológiája ragadja magával őket. Huntington elmélete igazzá vált: a modern világ, a fejlett nyugati világ kihívására válaszolnak a vallási neofundamentalizmussal, annak a világnak, amelynek soha nem lehetnek részei igazán e generációk. Rostoványi Zsolt így fogalmazott: „Valamennyi vallási fundamentalizmus szorosan kapcsolódik az érintett ország vagy régió politikai és társadalmi kérdéseire, problémáihoz..., jellemzője tehát a vallási fundamentalizmusnak az „átpolitizáltság”, a hatalmon lévő politikai vezetések bírálata, illetve a kemény társadalom kritika.”¹¹ A mi esetünkben, az iszlámban, egy olyan fundamentalista irányzattal szembesülünk, ahol a Koránt betűről-betűre értelmezik, amelyet teljes mértékben elfogadnak anélkül, hogy kétségbe vonnák hitelességét vagy tévedhetetlenségét. Az iszlám fundamentalizmus az ember létezését, gondolkodását, magát a jogot a vallás teljességében szemléli, tehát nincs olyan terület – kulturális, politikai, egészségügyi, társadalmi, jogi –, amelyre a vallás nem gyakorolna hatást vagy biztosítana megoldást. A fundamentalizmus lehetőséget ad arra, hogy bírálják az aktuális hatalmat, hogy változásokat követeljenek és a szélsőséges csoportok ezekért képesek harcra is szállni. A háttérben, minden esetben vallási kisebbségi komplexus áll, mivel úgy érzik, hogy vallásuknak, világszemléletüknek nem biztosítanak elég figyelmet, ezért van szükség (re)-iszlamizációra.¹²

A történelem megismétli önmagát. Mohamed prófétára azért volt szükség, mert az Isten által elküldött korábbi próféták nem tudták megfelelőképpen átadni Isten akaratát, mert politikai, emberi célok hatást gyakoroltak rájuk, és a ma ismert fundamentalizmus azt hangsúlyozza, hogy a prófétát követő négy kalifa még tisztán hirdette Allah akaratát, majd őket követően az iszlám hit politikai befolyás alá került.¹³ Ebből adódóan egyetlen megoldás maradt hátra: hogy a különböző politikai, hatalmi és más szemléletektől mentesíteni kell az iszlámot. De mit is jelent ez? Azt, hogy iszlám fundamentumra kell építeni a közösségeket, a gazdaságot, a politikát, azaz az ember

---

¹¹ Rostoványi Zsolt [2020]: Az iszlám és a 21. század, Kihívások és válaszok. L'Harmattan Kiadó. 282. oldal

¹² Rostoványi, 2020, 281-283.

¹³ Rostoványi, 2016. = Rostoványi Zsolt [2016]: Fundamentalizmusok a 20-21. században. Köz-gazdaság 2016/3, Nemzetközi Intézmények és változó világgazdaság (225-240) in file:///C:/Users/BorMobilMegelozes/Desktop/phd/irodalom/fundamentalizmus.pdf (2022.03.12.) 232. oldal

életét meghatározó összes területet. A dzsihád nem csak legalizálva van az iszlám jogban, hanem minden igaz hívő kötelessége.

Az eddig felsorolt tények összessége rávilágított azokra az okokra, amelyeknek tüneteit tapasztaljuk a jelenben. A 2015-ben elkezdődő migrációt követően megnőtt a bűncselekmények száma. A migránsok felfegyverkezve közelítik meg Európát, és ha szükséges, fizikai erőszakot is használnak. Európában, azokban a tagállamokban, amelyek a migráció célterületeivé váltak, ott erőteljesebben lépnek fel a migránsok, a hatóságokkal is szembe fordulnak, rájuk támadnak. A párhuzamos társadalmak kialakulása, ami az integráció legnagyobb ellensége, ami munkanélküliséget eredményez, aminek következtében nő a rablás, a betöréses lopás, a feltörések száma. A rendőrségi jelentések szerint Nagy-Britanniában iszlám hitű személyek hozzávetőlegesen tizenhétezer bűncselekményt követnek el évente. A gyilkosságok 47%-át 2015-ben az előbb említett országban muzulmánok követték el. Németországban 79%-kal nőtt a bűnözési ráta a migrációt követően: 1700 nőt ért támadás, amelyből több mint 500 volt szexuális jellegű. 2015-ben Dániában 2000 migránst állítottak bíróság elé nemi erőszakkal kapcsolatos bűncselekmény elkövetése miatt, amelynek valódi súlyát akkor érzékeljük, amennyiben tudatosítjuk, hogy abban az évben összesen 2600 főt állítottak elő ilyen jellegű bűncselekmény elkövetése miatt. Ugyanebben az évben Norvégia fővárosában a nemi erőszak bűncselekményét kizárólagosan muzulmánok követték el.¹⁴ A kutatás során külön kitértem arra, hogy az iszlám közösségek átvették az eddig más népcsoportok által kiépített fegyverkereskedelmet, a drog terjesztését és a prostitúciós hálózatokat.

Egyértelmű, hogy az európai hatóságok és igazságszolgáltatás nem tudja megfelelően kezelni a területén fellelhető iszlám közösségeket, és nem minden esetben tudják érvényesíteni a törvényt. Ez a fajta impotencia eredményezi vagy hozza létre a no-go zónákat, amelyeket még a hatóságok is félve közelítenek meg. Ilyen no-go zóna többek között, amely bemutatásra került a disszertációban, a brüsszeli Molenbeek

---

¹⁴ Szöke-Kis Bernadett (nincs évszám): Iszlám migráció és integráció – Európai megoldáskeresés és jövőkép, Szemelvények a XXI. századi migráció témaköréből, MH Hadkiegészítő, Felkészítő és Kiképző Parancsnokság, Honvéd Vezérkar Tudományos Kutatóhely Kiadványa (187-220) in <http://real.mtak.hu/83709/1/szemelvények.pdf#page=188> (2022.03.12.) 196. oldal

negyed. Svédországban, Németországban és Nagy-Britanniában is léteznek iszlám gettók. Az utóbb említett országban ezeket a zónákat táblákkal jelölik meg, annak érdekében, hogy jelezzék, hogy azon a területen a saría van érvényben. Az ehhez kötődő szakirodalom úgy beszél ezekről a területekről, mint autonóm egységekről, akik Európa hatalma alól mentesítve működnek. Angliában ezekben a zónákban saría tanácsok működnek, melyek az iszlám jog alapján ítélik meg. Az ítélezéseknek legnagyobb hányadát a válás megállapítása teszi ki, amely az iszlám jogrendszernek megfelelően a nőt negatívan diszkriminálja. Meg kell említeni, hogy ezek a tanácsok nem könnyítik meg a hatóságok munkáját, sőt akadályozzák.

Ha az iszlám jog lehetőséget biztosít a jogtalan magatartás ily módon történő legalizálására, akkor az a vízió, amely azt mondja ki, hogy Allah jutalmazza azt, aki betartja a parancsolatait, ezzel a magatartással, amint imént tapasztaltuk, hiteltelenné válik. Még mindig jobb az ember alkotta jog tökéletlenségét kihasználni, mint Isten akaratát bűnös emberi érdekké formálni. Ebből a szempontból nézve Európa hálás lehet a szekularizációnak, mert a bíróságokon nem Isten törvénykezését vonják kétségbe, hanem minden egyes alkalommal az ember alkotta jogszabálynak szereznek érvényt, vagy eszmélnek fel annak hiányosságaira, amit utólagosan pótolnak egy újabb érvényes és hatályos jogszabály által.

Kimondhatjuk, hogy az európai jogrendszerek nem tűrik meg a gyengébbik nem diszkriminációját, tárgyként való kezelését. Nem akarja a nő szépségét elkendőzni, eltakarni. Nem akarja az erőszakot legalizálni, vagy a problémákat a szőnyeg alá seperi egy házasság kapcsán. Egy keresztény ideológián alapuló „szabad akarat” önrendelkezésével ruházza fel az állampolgárokat és kimondja, hogy mindenkinek felelnie kell tettéért, és nem elegendő egy szent könyvre tett eskü. Ugyanakkor ez az eszme biztosítja a szabad döntés jogát a nő esetében is. Európa nem akar bűncselekményekre testi, fizikai szankciókat alkalmazni és mindig szem előtt tartja az emberi jogokat.

IV. Témával kapcsolatos saját publikációk

- [1] Domokos Tibor: A rend és a szabadság világa. Beszélgetés Buji Ferencsel. Híd 2011/3, 14-16.
- [2] Domokos Tibor: A teremtésből fakadó törvényszerűség. Lelkipásztor: evangélikus lelkészi szakfolyóirat 2017/10, 370-375.
- [3] Domokos Tibor: Iszlám (migráció), Európa jogi kihívása. Doktoranduszok Fóruma 2017. nov. 16., Miskolc, 2018, 21-24.
- [4] Domokos Tibor: A Thuróczy Zoltán püspök elleni per. In: Híres történelmi perek (szerk.: Sáry Pál), Miskolc, 2018, 211-218.
- [5] Domokos Tibor: Bevezetés az iszlám jog gondolatvilágába. Doktoranduszok Fóruma 2018. nov. 22., Miskolc, 2019, 36-40.
- [6] Domokos Tibor: Divinitatea suverana. Doktoranduszok Fóruma 2019, Miskolc, 27-31.
- [7] Domokos Tibor: Szuverén Európa. Miskolci Doktoranduszok Jogtudományi Tanulmányai 19, Miskolc, 2020/1, 47-62.
- [8] Domokos Tibor: Legea pregatita de transcendent si elaborata de imanent pentru o Europa independenta. Corona Press 2020. június 23.
- [9] Domokos Tibor: Ignorance as legal challenge. News Brasov 2020. augusztus 28.
- [10] Domokos Tibor: Musulmani in Europa. News Brasov 2020. augusztus 25.
- [11] Domokos Tibor: Európai kultúra-jogrendszer arculatának alappillérei: Profectus in Litteris XI., Debrecen, 2020, 17-28
- [12] Domokos Tibor: Women discrimination in Islam. Doktoranduszok Fóruma, Miskolc, 2020. november 19., befogadó nyilatkozat, megjelenés alatt.
- [13] Domokos Tibor: Islamic marriage as a challenge of the European Legal System. Doktoranduszok Fóruma Miskolc, 2020. november 19., befogadó nyilatkozat, megjelenés alatt.
- [14] Domokos Tibor: Manifestari violente ale comunitatiilor de credinta musulmana. Universitatea Oradea, Facultatea de Drept, Conferinta Administratia Publica si Contenciosul Administrativ, 2020., befogadó nyilatkozat, megjelenés alatt

- [15] Domokos Tibor: Uniunea Europeana in rezolvarea crizei cauzata de COVID-19 vede ca solutie integrarea migrantilor. Universitatea Oradea, Facultatea de Drept, Conferinta Nationala cu Participare Internationala, Today's students, tomorrow's professionals, Edition IV., Oradea 2021., befogadó nyilatkozat, megjelenés alatt.
- [16] Domokos Tibor: A migráció okozta európai válsághelyzet értékelése, Magyar Rendészet, 2021/3, 57-71.
- [17] Domokos Tibor: Sály Pál: Az ókeresztény államelmélet alapvonalai című művéről. Miskolci Keresztény Szemle 2021/3, 89-91.
- [18] Domokos Tibor: Muslim ambitions in Europe. Jog és Állam 34. XIX. Jogász Doktoranduszok Országos Konferenciája (szerk.: Miskolczi Bodnár Péter), Károli Gáspár Református Egyetem, Állam- és Jogtudományi Kar, Budapest, 2021, 29-40.
- [19] Domokos Tibor: Szélsőséges iszlám megnyilvánulások Európával szemben. Miskolci Doktoranduszok Jogtudományi Tanulmányai 2021/2, 41-54.